

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

Öğrenme güçlüğü olan çocuklar, zihinsel yetenekleri normal sınırlar içinde yer alan, ancak öğrenme güçlüğü gösteren çocuklardır.

Öğrenme güçlüğü olan çocukları, zihinsel yetersiz ve davranış bozukluğu olan çocuklardan ayırmak gerekir.

Öğrenme güçlüğü gösteren çocuklar; dinleme, düşünme, konuşma, yazma veya matematik problemlerini çözmede güçlükleri görülen, anlama ya da yazılı ve sözlü dili kullanmadaki psikolojik süreçlerden birinde/birkaçında yetersizliği olan çocuklardır.

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

Öğrenme güçlüğü terimi; algısal güçlükleri, beyin zedelenmesinden etkilenmiş olanları, disleksi ve gelişimsel afaziyi içermektedir. Ancak öğrenme güçlüğü tanımı ekonomik, kültürel, çevresel yoksunlukları, davranış bozukluklarını, zihinsel, bedensel, görme ya da işitme yetersizliği sonucunda oluşan öğrenme güçlüklerini kapsamamaktadır.

2509 sayılı Tebliğler Dergisi özel öğrenme güçlüğü; 'yazılı veya sözlü dili anlamak ya da kullanabilmek için gerekli olan bilgi alma süreçlerinden birinde ya da birkaçında ortaya çıkan ve dinleme, konuşma, okuma, yazma, heceleme, dikkati yoğunlaştırma ya da matematiksel işlemleri yapmada yetersizlik nedeniyle bireyin eğitim performansının ve sosyal uyumunun olumsuz yönde etkilenmesidir' biçiminde tanımlamaktadır.

NEDENLERİ

1-Beynin Hatalı İşleyişı

Öğrenme güçlüklerini beynin zedelenmesi sonucu oluşan tahribatların oluşturduğu düşünülmektedir.

2-Biyo-Kimyasal Bozukluklar

Fizyolojik ya da biyo-kimyasal bozukluklardan dolayı öğrenme güçlüğünün oluştuğı öne sürülmektedir.

Ayrıca vitamin eksikliği, alerjiler, genetik eğilimler, kan uyuşmazlığı, oksijen eksikliği, doğum aletlerinin yol açtığı yaralanmalar, beyin hasarı, çarpma ve tümörler gibi doğum sonrası etkenlerin öğrenme güçlüğüne neden olabileceğı düşünülmektedir.

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ GÖSTEREN ÇOCUKLARIN ÖZELLİKLERİ

1-Çalışma Becerilerini Kullanma Yetersizliği

Öğrenme güçlüğü gösteren çocukların çoğunda ortak olarak görülen özelliklerden biri çalışma becerilerini kullanma yeteneğindeki yetersizliktir.

2-Algısal Bozukluklar

Öğrenme güçlüğü gösteren çocukların önemli bir özelliği de algısal bozukluklarının olmasıdır. Görsel algılama ya da görsel duylardan gelen uyarıların yorumlanması ve örgütlenmesinde güçlük çekerler. Görsel algılama güçlüğü olan çocuklar, harfleri ve geometrik şekilleri kopya etmede zorlanırlar.

3-Genel Eşgüdüm Problemleri, Algısal, Devinimsel Problemler

Yaşlarına göre devinimsel becerilerin kullanmasını gerektiren bedensel etkinliklerde yetersizliklerin ve eşgüdüm problemlerinin olmasıdır. Top atma, yakalama, zıplama, koşmada yetersizlik ya da yavaş gelişim söz konusudur. Öğrenme güçlüğüyle bağlantılı olabilir, fakat nedeni değildir.

4-Dikkat Bozukluğu ve Aşırı Hareketlilik

Dikkatle ilgili güçlükler hem işitsel hem de görsel alanda rastlanılmaktadır. Dikkatleri normal çocuklara göre daha kolay dağılmaktadır.

Sınıfta dikkatsiz ve aşırı hareketlidirler. Sınıfta uzun süre yerinde oturamazlar. Birinci ya da ikinci sınıfa giden bir öğrenci üç dört yaşlarındaki çocuklar kadar hareketli ise öğrenmesi olumsuz yönde etkilenecektir.

5-Düşünme ve Bellek Problemleri

İşitsel ve görsel uyarıların bellekte tutulamaması bakımından yetersizlik gösterirler. Herhangi bir yetersizliği olmamasına rağmen, bir dizi kelimeyi ezberlerken zorlanır. Birbirine benzeyen kelimeleri ayırmada güçlük çekerler.

6-Sosyal Uyum

Öğrenme güçlüğü gösteren çocuklar, duygusal bozukluk gösteren çocukların davranış özelliklerini gösterirler. Çoğu zaman mutsuzdurlar, kendini değerlendirmeleri olumsuzdur, kendi kendilerini kontrol edemediklerine inanırlar ve başlarına gelen olayların diğer kişi ve olaylardan kaynaklandığını düşünürler. Çabalarının işe yaramadığını, ne kadar çabalarsa çabalasın öğrenemediğini düşünürler.

Kısaca...

Gelişimsel, nörolojik bozukluğa, yetersizliğe bağlı okuma, yazma ve matematik bozukluğudur.

BELİRGİN ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÖZELLİKLERİ

- ❑ Okuma yavaştır ve akıcı değildir, bazen hiç yoktur, harf harf okur. Özellikle bilmediği kelimeleri ve uzun kelimeleri okurken duraklar, okuyamaz.
- ❑ p, b, d, g, h, y, s, z, u gibi harfleri yazarken karıştırır ve ters yazar.
- ❑ Yazarken bazı harfleri unuttur, bazılarını fazladan ekler.
- ❑ Ayna hâli yazı yazabilirler. (qilaT/Talip)
- ❑ Kelimeleri kısaltarak okur.
- ❑ Tahmin ederek okur.
- ❑ Yüksek sesle okurken anlamı ifade eden ritim, tını ve tonlama bozuktur.

❑ Yanlış vurgulama yapar.

❑ Okuduğu öykünün anlamını çıkaramaz.

❑ Yazması bozuktur, karalama, harfleri yanlış dizme görülür.

❑ Kalem tutması bozuktur, çabuk yorulur.

❑ Birbirine yakın kelimeleri ayıramaz.

❑ Bir satırı takip edemez, karıştırır.

❑ Satır başına geçerken zorlanır.

❑ Kelimenin yerine başka bir kelime yerleştirme, atlama görülür.

Dislekside sağ-sol, yukarı-aşağı gibi kavramlar karıştırılabilir, perspektiften yoksundurlar. Bisiklet ya da saat resmi çizerken sorun yaşarlar.

Disleksinin belli bir tedavisi yoktur. Sorunların erken tanınması, okulun ve ailenin teşvik edici olması oldukça önemlidir. Sık okul değiştirme, evde ikinci bir dilin kullanılması önemli bir olumsuzluktur. Yař ilerledikçe okuma sorunları düzelebilir. Ancak yazı hataları ve yavaş okuma kalıcı olur.

Akademik açıdan pek çoğu başarısızdır. Yařla birlikte (8. sınıfa doğru) okuduğunu anlamada düzelmeler olur. Sözlü anlatımda ve sözlü sınavlarda daha başarılı olurlar.

MATEMATİK GÜÇLÜĞÜ (DISKALKULİ)

Sayısal ilişkileri kavramada, hesaplamada, sayısal sembolleri tanıma, kullanma ve yazmada açığa çıkan bozukluk, yetersizliktir.

Çocuklarda iki tip güçlük vardır:

1-Hesaplama,

2-Akıl Yürütme

1-Hesaplama

Matematik güçlüğü olan(Diskalkuli) çocuklar

- ❑ Sayıları bozuk yazar, sıklıkla yer değiştirirler, (ters dönmüş ya da baş aşağı)
- ❑ Sayıları eksik ya da fazla yazarlar,(324 sayısını 30020, 286 sayısı 200806 şeklinde yazabilirler.)
- ❑ Geometrik ilişkileri kavramada zorlanırlar.
- ❑ Basit işlemleri yapamazlar.

1-Hesaplama

- ❑ Aritmetik sembolleri tanımada zorlanırlar.
- ❑ Çok basamaklı sayıları okuma ve yazma da zorlanırlar.
- ❑ İşlemleri bozuk sıra ile yaparlar.
- ❑ Çarpma, bölme gibi işlemlerde sayıları alt alta yazmada zorlanırlar.
- ❑ Sayıları atlar, sağlama yapamazlar.
- ❑ İşlemleri yanlış yaparlar.

2-Akıl Yürütme

Akıl yürütmede dil sorunu da olabilir. Sözel problem çözme, komutları anlama, akılda tutma, plâna göre adım adım çözme bozuktur.

Genel olarak bu yetersizliklerin yanı sıra dikkat sorunları yaşanır. Dikkati çabuk dağılır ve kısa sürer.

Öğrenme güçlüğü olan çocuklar, okul başarısızlığı, okul reddi, okul fobisi, davranış sorunları; özellikle düzen bozucu davranışlar, hiperaktivite, migren, enüresiz (altını ıslatma) depresyon vb. duygusal ve sosyal uyum sorunları yaşar.

OKUMA(DİSLEKSI)-YAZMA(DİSGRAFI) GÜÇLÜĞÜ

Disleksi: Kelimeleri hecelemede zorlanma, hızlı okumada zorlanma ya da kelimeleri yanlış telaffuz etme şeklinde kendini gösterir.

Disgrafi: Yazma güçlüğünün diğer adıdır. Harflerin yazımına dikkat etmede, noktalama işaretlerini doğru kullanmada sorun yaşarlar.

OKUMA(DİSLEKSI)-YAZMA(DİSGRAFI) GÜÇLÜĞÜ

- Ana okulunu bitirdiğinde ev telefonunu hâlâ ezberleyememiş olabilir.
- Çabalamasına rağmen bebek ninnilerini ezberleyip tekrarlayamaz.
- Öyküleri dinlerken dikkatini toplamakta ve kavramada güçlük çeker.
- Öykünün ayrıntılarını hatırlamada zorlanır.
- Birinci sınıfta iken harfleri seslendirmede öğrenmekte ya da sayı ve harfleri yazmakta zorlanır. Buna bağlı olarak duygusal açıdan çok çabuk kırılır, çok çabuk sinirlenir, kâğıtları yırtar, ağlar, okula gitmek istemez aptal ya da akılsız olduğunu söyler.

OKUMA(DİSLEKSI)-YAZMA(DİSGRAFI) GÜÇLÜĞÜ

- Sınıfta davranış problemi vardır; dikkat çekici, düşüncesiz hareketlerde bulunur.
- Sınıf ödevlerini bitirmez.
- Öğretmeninden ya da ana-babasından sürekli yardım ister.
- Bir gün öğrendiğini ertesi gün unuttur. Örneğin sözcükleri hecelemeye çalışır, öğrenmiş gibi gözüktür ama testte başarısız olur, unuttuğunu söyler. Aynı şey okumada da olur; kalın sesli bir harfle örneğin "a" ile başlayan bazı sözcükleri gayet güzel okur, ancak bir sonraki hafta aynı sözcüklerle karşılaştığında, yeniden öğretmeniz, çalıştırmanız gerekir.

OKUMA(DİSLEKSİ)-YAZMA(DİSGRAFI) GÜÇLÜĞÜ

- ❑ İkinci sınıfta basit toplamaları yapmakta zorlanır.Üçüncü ve dördüncü sınıfta çarpım tablosunu, her gece birlikte tekrar ettiğiniz hâlde ezberleyemez.
- ❑ Düşüncelerini kâğıda dökmekten kaçınır ya da güçlük çeker.
- ❑ Soruları sesli olarak yanıtlar, ancak bunları yazmaya çalıştığında aynı başarıyı gösteremez.
- ❑ Konuşurken kelime dağarcığı yeterli olduğu hâlde yazarken çok basit bir dil kullanır. Çünkü uzun sözcükler yazmak daha zor gelir.
- ❑ Okula gitmek istemez.
- ❑ Okul ödevlerinin çok zor olduğunu söyler.

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÇEKEN ÇOCUKLARIN AİLELERİNE ÖNERİLER

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÇEKEN ÇOCUKLARIN AİLELERİNE ÖNERİLER

Eğer çocuğunuz okulda başarısız oluyorsa ve öğrenme güçlüğü tanısı konmuşsa;

- Öncelikle bunun nedenlerini araştırın.
- Öğretmeninden bilgi ve yardım isteyin. Gereкли tıbbî ve psikolojik ölçümleri yaptırın, gerekirse profesyonel yardım isteyin.
- Öğretmeniyle ortak bir çalışma plânı geliştirin.

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÇEKEN ÇOCUKLARIN AİLELERİNE ÖNERİLER

- Çocuğunuzun tüm özelliklerini ve kapasitelerini tanıyın.
- Harfleri ters yazıyorsa: Harflerin yazılı olduğı kartlar hazırlayın. Yazarken kartlara bakarak doğru yazmasını ve hatalarını düzeltmesini sağlayın, yazma alıştırmaları yapın.
- Doğru hecelemede, yazmakta zorlanıyorsa: Cümleleri, kelimeleri gruplara ayırın. Her gün belli bir grubu yazmasını ve kurmasını sağlayıp çalıştırın. Bakmadan yazdırın, hatalarını düzeltip tekrar yazdırın ve okutun.

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÇEKEN ÇOCUKLARIN AİLELERİNE ÖNERİLER

- Matematik problemlerinde zorlanıyorsa: Matematik seviyesini tespit edin. Eski bilgilerini tekrarlatın, çok kısa basamaklar hâlinde yavaş yavaş ilerleyin. Çalışırken birden fazla duyuya hitap edin(görsel, işitsel, olay yaşayarak, dokunarak).
- Okumayı öğrenmede güçlük çekiyorsa:
- Okuma seviyesini tespit edin. Tümden gelim(bütünden parçaya) yöntemini kullanın.

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÇEKEN ÇOCUKLARIN AİLELERİNE ÖNERİLER

- Sık sık tekrarlama yapın.
- Sabırlı ve olumlu tutum içinde olun.
- Güdöleyici ve teşvik edici olun.
- Çocuđun kendisini rahat ve güvencede hissettiđinden emin olun.
- Dikkati çabuk dağıldığından çalışmaları kısa tutun.

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÇEKEN ÇOCUKLARIN AİLELERİNE ÖNERİLER

- Bir basamağı öğrendiğinden emin olmadan diğer basamağa geçmeyin, yavaş ilerleyin, öğrendiklerini karıştırmasına engel olun.
- Çalışma becerilerini geliştirmek için ev egzersizleri ve sorumluluklar verin. Günlük işlerde olaylara katılmasını sağlayın(temizlik, yardım vb.)
- Başardıkça teşvik edin, onaylayın.

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÇEKEN ÇOCUKLARIN AİLELERİNE ÖNERİLER

- Dikkati yoğunlaştırıcı etkinlikler yaptırın(oyunlar, boncuk dizme, nesnelere gruplama, ayırma, düzeltme vb.)
- Başaramayacağı ödevler, görevler, sorumluluklar vermeyin. Kendisini başarısız ve olumsuz değerlendirmesine engel olun.
- Hatırlamayı ve tekrarlamayı gerektirecek hafıza oyunları oynatın.

Teşekkürler...

